

Editoriaal

Meer aandacht voor bloemrijke hoilanden in onze reservaten!

Een van de belangrijkste mijlpalen van de laatste jaren voor het natuurbehoud in de Vlaamse Ardennen is het rapport over de Instandhoudingsdoelstellingen voor de Speciale Beschermingszones van het Habitatrictlijngebied 'Bossen van de Vlaamse Ardennen en andere Zuidvlaamse bossen'. In dit rapport wordt per Europees beschermd habitattype en beschermde soort een overzicht gegeven van de huidige staat van instandhouding. Per type en per soort worden voorstellen geformuleerd om te komen tot een goede staat van instandhouding. Een van de opmerkelijkste bevindingen hierin is dat veel van onze bossen veel te klein en versnipperd zijn. En bovendien is de structuur in tal van bossen ruim onvoldoende. Met dit laatste bedoelt men dat er te weinig oude dikke bomen aanwezig zijn, te weinig dood dik hout is te vinden en dat de leeftijdsopbouw van onze bossen nogal homogeen is. Een duidelijke toename in oppervlakte van de huidige bossen is absoluut noodzakelijk en tevens moet de kwaliteit van onze bossen echt wel verbeteren.

Vossenhol, (Foto: Nele Decroock)

Hoewel bossen het merendeel van de Europees beschermde natuur in onze regio uitmaken, komen er ook een aantal Europees belangrijke graslandtypes in de regio Vlaamse Ardennen voor. In datzelfde rapport over de instandhoudingsdoelen per gebied blijkt duidelijk dat hun 'ecologische toestand' veel slechter is dan voor onze bossen. Het belangrijkste graslandtype aanwezig in de streek zijn de zogenaamde mesofiele hooilanden. Hieronder worden zowel de glanshaverhooilanden als de grote vossenstaartgraslanden met aanwezigheid van Weidekervel of Weidekerveltorkruid begrepen. Een van de best ontwikkelde voorbeelden in Vlaanderen van dit laatste type vinden we in het Natuurpunt reservaat de Langemeersen te Wortegem-Oudenaarde, dat helaas niet werd aangemeld als Europees beschermd natuurgebied (Natura 2000 gebied). Restanten van glanshaverhooilanden komen op meerdere locaties voor, maar slechts op enkele plaatsen is dit graslandtype in goede staat en zijn er voldoende typische soorten aanwezig. Het best ontwikkelde voorbeeld hiervan in de regio is het oudste perceel in het Vossenhol (reservaat Middenloop Zwalm). Alles samen komen we nog niet eens aan 10 ha in dit SBZ, waarvan een schamele 5.8 ha in het werkingsgebied van de regio Vlaamse Ardennen plus. Van die 5.8 ha ligt 3.3 ha in de buurt van het Vossenhol dat resulteert in nog geen 2.5 ha verspreid over 5 deelgebieden! Het moge duidelijk zijn dat dit getuigt van een bijna compleet gebrek en aandacht voor dit graslandtype in het natuurbehoud en reservatenbeheer in de regio. Vrij droge bloemrijke hooilanden hebben een soortenrijke vegetatie en vormen een leefgebied voor tal van ongewervelden zoals verschillende soorten dagvlinders (Hooibeestje, Groot dikkopje, Icarusblauwtje), sprinkhanen en tal van bloembezoekende insecten als bijen, hommels en zweefvliegen. Hoog tijd dat dit biotooptype prioritair op onze regionale natuurbehoudsagenda komt te staan en dat bij het maken van keuzes in het reservatenbeheer hiermee rekening gehouden wordt.

Dit dubbelnummer van Limoniet is opnieuw goed en divers gevuld, en bevat bijdragen over jarenlange slaaptellingen van meeuwen op de Callemoeievijver, over het actuele voorkomen van de Vuursalamander in de streek en over de aanwezige populaties van het Zomerklokje in de Scheldevallei. Het artikel over de bramen laat ons kennismaken met deze uitgebreide en tot voor kort miskende groep. In een bijdrage over 'onbekende parels en zeldzame beestjes' van onze Vlaamse Ardennenbossen laten de auteurs ons kennis maken met verschillende, vaak onbekende groepen van viezebeestjes, hoewel velen van hen best aardig en mooi zijn. En in een laatste bijdrage wordt er onderzocht of er een verschil is in soortensamenstelling en trend bij watersalamanders in drie deelgebieden binnen de regio Vlaamse Ardennen. Vanaf deze jaargang willen we ook starten met een afzonderlijke rubriek 'excursieverslagen'. In eerste instantie biedt deze rubriek ruimte om een verslag te maken van de diverse excursies die georganiseerd worden voor terreinbeheerders. Ook inhoudelijke excursieverslagen van de verschillende natuurstudiewerkgroepen zijn hier meer dan welkom.

Het nieuwe jaar is tevens het moment om de jaarlijkse bijdrage voor het abonnement op Limoniet te betalen. Die bijdrage blijft behouden op 8 euro voor een jaargang. Wij van jouw kant beloven jou alvast 80 pagina's interessant leesvoer. Vermoedelijk zal dit ook weer onder de vorm van een dubbelnummer zijn die je volgende winter kan verwachten. Het nieuwe jaar brengt ook verandering teweeg bij de redactie van Limoniet. Na drie jaar hoofdredacteur en zo'n 250 pagina's Limoniet geef ik de fakkel als hoofdredacteur door aan Jo Packet, te bereiken op jo.leen@telenet.be. Ik meen te mogen oordelen dat we samen met alle auteurs en de rest van de redactie hebben laten zien dat er ook in de regio Vlaamse Ardennen plus heel wat beweegt op vlak van natuurstudie en beheer. Limoniet wil jou en iedere werkgroep een forum bieden om resultaten en bevindingen aan anderen kenbaar te maken en ervoor zorgen dat veel van de waarnemingen niet verloren gaan.

Alvast veel leesplezier,
Geert De Knijf